

โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริฯ อำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา

๑. ความเป็นมา

จังหวัดสงขลา ได้รับหนังสือจากสำนักพระราชเลขานุการ ลงวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๔๘ ขอให้พิจารณาจัดหาที่ดิน เพื่อจัดตั้งโครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริจังหวัดสงขลา และต่อมาราชฎานในพื้นที่อำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา ได้ขอให้จังหวัดสงขลา พิจารณาพื้นที่สาธารณะประโยชน์ “ป่าทุ่งยุง” หมู่ที่ ๓, ๔, และ ๕ ตำบลคลองหอยโข่ง อำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา พื้นที่ ๖๗๓-๐-๐๗ ไร่ เป็นที่ตั้งโครงการ และสำนักพระราชวังได้ขอใช้ที่ดินกองพลพัฒนาที่ ๔ เพิ่มเติม ๑๒๕-๒-๗๐.๘ ไร่ โดยจังหวัดสงขลาได้ขอใช้ที่ดินตามมาตรา ๙ รวมเนื้อที่ฟาร์มทั้งแปลง ๗๙๘-๒-๗๗.๘ ไร่

ในการนี้พลเอก ณ พล บุญทับ รองสมุหราชองครักษ์ และนายสหัส บุญญาวิวัฒน์ ผู้ช่วยเลขาธิการพระราชวังฝ่ายกิจกรรมพิเศษ ได้เดินทางไปตรวจสอบพื้นที่ที่อำเภอคลองหอยโข่ง เห็นว่ามีความเหมาะสม และมีศักยภาพที่จะนำมาเป็นฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ

๒. การสนองพระราชดำริฯ / การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

กรมวิชาการเกษตร โดยสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๘ ได้เข้าไปร่วมดำเนินการใน ๒ กิจกรรม คือ กิจกรรมด้านการผลิตเห็ด และกิจกรรมด้านพืชไร่ (การปลูกข้าวโพดหวาน/ถั่วลิสง)

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

๑. เป็นแหล่งอาหาร และจ้างแรงงานให้แก่เกษตรกรในพื้นที่
๒. เป็นแหล่งเรียนรู้งานด้านการเกษตร
๓. เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

เพื่อผลิตพืชปลอดภัย เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตให้สามารถเลี้ยงตนเองได้ และขยายผลความสำเร็จไปสู่ไร่นาเกษตรกร และให้เกษตรกรในพื้นที่ได้เรียนรู้การทำเกษตรด้านเห็ด และพืชไร่

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

ตั้งอยู่ บ้านเหนือ หมู่ที่ ๓ ตำบลคลองหอยโข่ง อำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา พิกัด E 654000 N 761000 ห่างจากสนามบินหาดใหญ่ลงมาทางใต้ประมาณ ๑๐ กิโลเมตร เนื้อที่ประมาณ ๗๙๘-๒-๗๗.๘ ไร่

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

กิจกรรมเห็ด : ดำเนินการบนพื้นที่ ๑ ไร่ จำนวน ๑๐ โรงเรือน โดยมุ่งเน้นการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการผลิตเห็ด

กิจกรรมพืชไร่ : ดำเนินการบนพื้นที่ ๑ ไร่ โดยมุ่งเน้นการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการผลิตข้าวโพดหวาน / ถั่วลิสง

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ

๑. ฝ่ายพัฒนาและส่งเสริม สำนักพระราชวัง
๒. กองพลพัฒนาที่ ๔ ค่ายรัตนพล
๓. จังหวัดสงขลา
 - อำเภอคลองหอยโข่ง
 - สำนักงานที่ดินจังหวัดสงขลา
 - สำนักงานจังหวัดสงขลา
 - อบต.โคกม่วง / อบต.คลองหอยโข่ง
๔. โครงการชลประทานสงขลา
๕. สำนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคพังงา
๖. สำนักงานทางหลวงชนบท
๗. ศูนย์ทรัพยากรน้ำภาค ๑๑ สงขลา
๘. กองพลพัฒนาที่ ๔ และ ข.พัน ๔๐๒ จ.พัทลุง สำนักงานพัฒนาภาค ๔ และ นพค. ๔๓ จ.พัทลุง
๙. สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ ๘
๑๐. ศูนย์วิจัยข้าวพัทลุง
๑๑. ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดสงขลา
๑๒. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสงขลา
๑๓. สำนักงานพัฒนาที่ดิน เขต ๑๒ สถานีพัฒนาที่ดินสงขลา
๑๔. สำนักงานประปาภูมิภาค เขต ๕
๑๕. บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)
๑๖. ศูนย์บริการวิชาการที่ ๘ กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กระทรวงพลังงาน

๕.๒ หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

- ๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก : สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ ๘
- ๕.๒.๒ หน่วยงานที่ร่วมดำเนินงาน : กองแผนงานและวิชาการ

๖. งบประมาณที่ได้รับ

๖.๑ งบประมาณวิชาการเกษตร

ปี ๒๕๖๒ ได้รับจัดสรรงบประมาณ ๒๕๐,๐๐๐ บาท ใช้ไป ๒๕๐,๐๐๐ บาท

๖.๒ งบอื่นๆ (ระบุ)

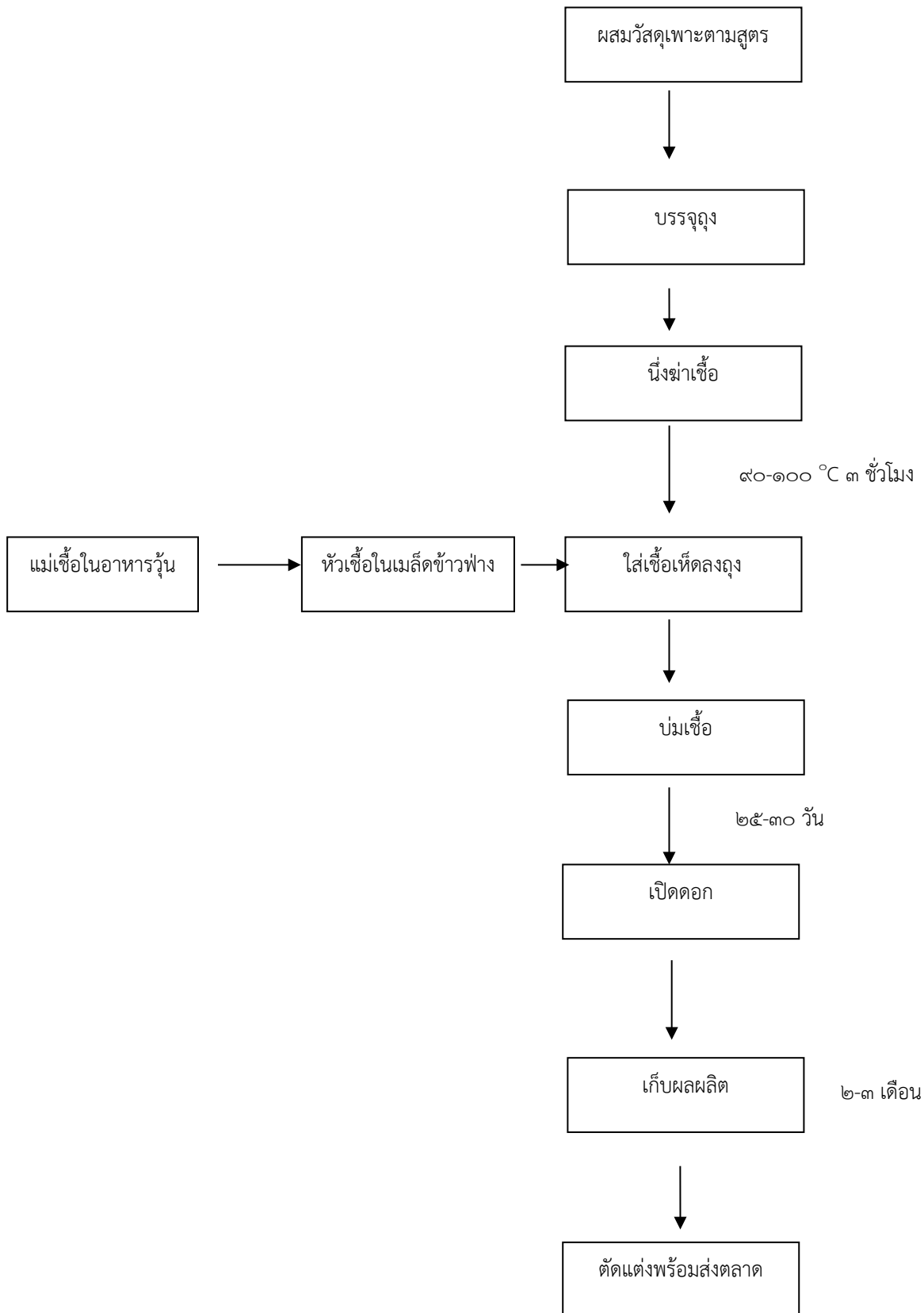
-

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรม ศึกษา/ทดสอบ

- กิจกรรมการเพาะเห็ด
- ดำเนินการผลิตก้อนเห็ดนางรมภูฐาน

ขั้นตอนการผลิตเห็ด

หมายเหตุ โรงเรือนทั้งหมด ๑๐ โรง ใช้เป็นโรงใส่เชื้อ ๑ โรง โรงบ่มเชื้อ ๒ โรง โรงเปิดดอก ๗ โรง

- กิจกรรมด้านพืชไร่ (ข้าวโพดหวาน)

เก็บตัวอย่างดินวิเคราะห์ปริมาณธาตุอาหารภายในฟาร์มตัวอย่างฯ และทำการปลูกข้าวโพดหวานรุ่นที่ ๑ จำนวน ๘,๔๘๗ ต้น/ไร่ ได้ผลผลิตฝักสดทั้งเปลือก ๒,๘๑๓ กิโลกรัม/ไร่ (๘,๔๖๓ ฝัก/ไร่) น้ำหนักฝักสดเปลือก ๒,๑๔๒ กิโลกรัม/ไร่ วัดค่าความหวานได้ ๑๔ องศาบริกซ์

เทคโนโลยีการผลิตข้าวโพดหวาน

การปลูกข้าวโพดหวาน

ไถตะ ๑ ครั้งให้ลึก ๒๐-๓๐ เซนติเมตร และไถพรวน ๑-๒ ครั้ง ขึ้นกับสภาพดิน และเก็บตัวอย่างดินไปวิเคราะห์ปริมาณธาตุอาหาร ระยะปลูก ๗๕ x ๒๕ เซนติเมตร หยอดหลุมละ ๑ เมล็ด พื้นที่ ๑ ไร่ ใช้เมล็ดพันธุ์ ๑ กิโลกรัมใช้ไฮลาคลอร์ ๗๘% EC อัตรา ๑๒๕-๑๕๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ฉีดพ่นคุมดินหลังปลูกก่อนข้าวโพดและวัชพืชงอก

การใส่ปุ๋ย โดยการใส่ปุ๋ยรองพื้น ใส่ปุ๋ยอินทรีย์อัตรา ๑๐๐ กก./ไร่ และปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๒๕ กก./ไร่ รองพื้นก่อนปลูก ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าครั้งที่ ๑ (ข้าวโพดอายุ ๒ สัปดาห์) ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑๓.๕ กก./ไร่ โดยโรยข้างแถวห่างประมาณ ๑ ฝ่ามือ แล้วพูนโคนกลบ การให้ปุ๋ยแต่งหน้าครั้งที่ ๒ (ข้าวโพดอายุ ๒๕-๓๐ วัน) ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑๓.๕ กก./ไร่ โดยโรยข้างแถวห่างประมาณ ๑ ฝ่ามือ แล้วพูนโคนกลบทั้ง ๒ ด้าน

ให้น้ำสัปดาห์ละครั้ง ถ้าฝนตกดินมีความชื้นพอก็ไม่ต้องให้น้ำ ถ้าต้นข้าวโพดแสดงอาการใบม้วนหรือใบเหี่ยวในเวลาเช้าหรือเย็นต้องให้น้ำทันที

เก็บเกี่ยวเมื่อ ๑๘-๒๐ วัน หลังจากต้นข้าวโพดออกไหมร้อยละ ๕๐ หรือสีของไหมเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลเข้ม หรือเมื่อทดลองฉีกเปลือกข้าวโพดฝักที่อยู่บนสุดของต้น และใช้เล็บกดที่เมล็ดปลายฝักจะมีน้ำนมไหลออกมา แสดงว่าอีก ๒ วัน จะต้องเก็บเกี่ยว

เทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสง

การปลูก

ระยะระหว่างแถว 50 เซนติเมตร ระยะระหว่างต้น 20 เซนติเมตร จำนวน 2-3 เมล็ด/หลุม

การใส่ปุ๋ย

- ใส่ปูนขาวอัตรา 100-300 กิโลกรัมต่อไร่ โดยใส่ก่อนปลูก 1-2 สัปดาห์ แล้วพรวนดินกลบ
- ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 12-24-12 อัตรา 30 กิโลกรัมต่อไร่ หรือ 8-24-24 อัตรา 30 กิโลกรัมต่อไร่ การใส่ปุ๋ยเคมีให้แก่ถั่วลิสงนั้น สามารถกระทำได้ที่ทั้งใส่ลงในพื้นที่ปลูกแล้วพรวนดินกลบก่อนปลูก หรือใส่โดยโรยข้างแถวปลูกแล้วพรวนดินกลบปุ๋ยในช่วงถั่วลิสงอายุ 15-20 วันหลังงอก

- ใส่ยิปซัม อัตรา 50 กิโลกรัมต่อไร่ โดยใส่ข้างแถวปลูกในระยะที่ถั่วลิสงลงเข็ม เมื่ออายุ 40-45 วัน หลังปลูก

การกำจัดวัชพืช

การกำจัดวัชพืชด้วยแรงงานคนโดยใช้จอบดายหญ้าควรริบทำขณะที่วัชพืชยังเล็กอยู่ในช่วง 15-20 วัน หลังจากนั้นถ้าวัชพืชงอกขึ้นมาอีกควรกำจัดวัชพืชอีกครั้งในช่วง 30-45 วัน ในระยะนี้ต้องปฏิบัติอย่างระมัดระวังมิให้กระทบ กระเทือนต่อการลงเข็ม

การเก็บเกี่ยว

ในกรณีที่เก็บฝักแห้ง ถั่วลิสงที่เมล็ดแก่จัด สีของผนังเปลือกฝักด้านในจะเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลและน้ำตาลดำ เปลือกหุ้มเมล็ดมีสีตามพันธุ์ ควรถอนและปลิดฝักให้เสร็จเป็นแปลง ๆ หลังปลิดฝักแล้วรีบทำให้แห้ง ควรนำฝักไว้ในที่โปร่ง อากาศถ่ายเทได้

๗.๒ กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

๗.๒.๑ แปลงต้นแบบ/แปลงสาธิต

เห็ด/ข้าวโพดหวาน/ถั่วลิสง

๗.๒.๒ การฝึกอบรม

สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๘ ได้ดำเนินการจัดฝึกอบรมหลักสูตร “เทคโนโลยีการผลิตข้าวโพดหวานและการจัดการ” เมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๒ ณ อาคารอเนกประสงค์ฟาร์มตัวอย่างฯ ตำบลคลองหอยโข่ง อำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา ให้แก่เจ้าหน้าที่ และเกษตรกรในฟาร์มตัวอย่างฯ จำนวน ๓๕ ราย จากการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่า เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องเทคโนโลยีการผลิตข้าวโพดหวานและการจัดการเพิ่มขึ้น เกษตรกรได้คะแนนก่อนการฝึกอบรมเฉลี่ย ๕๔.๒๙ เปอร์เซ็นต์ และได้คะแนนหลังการฝึกอบรมเฉลี่ย ๘๔.๕๗ เปอร์เซ็นต์ จากจำนวนผู้เข้าอบรมทั้งหมด เกษตรกรที่มีความรู้เพิ่มขึ้น และได้คะแนนหลังการฝึกอบรมตั้งแต่ ๗๐ เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป มีจำนวน ๓๔ ราย คิดเป็น ๙๗.๑๔ เปอร์เซ็นต์

ภาพกิจกรรมฝึกอบรม หลักสูตรเทคโนโลยีการผลิตข้าวโพดหวานและการจัดการ

๗.๒.๓ การเป็นวิทยากร

อบรม/ สาธิต และให้คำแนะนำการผลิตเห็ดเหี่ยวไผ่

๗.๒.๔ การผลิตสื่อ / สไลด์ทัศนูปกรณ์

- จัดทำเอกสารคำแนะนำการผลิตเห็ด / ข้าวโพดหวาน

ประเภท	ชื่อเห็ด	ระยะเวลาการเพาะ	พื้นที่เพาะ
ประเภทที่ 1	เห็ดฟาง	100 วัน	100 ตารางเมตร
	เห็ดเข็มทอง	100 วัน	100 ตารางเมตร
	เห็ดนางฟ้า	100 วัน	100 ตารางเมตร
ประเภทที่ 2	เห็ดฟาง	100 วัน	100 ตารางเมตร
	เห็ดเข็มทอง	100 วัน	100 ตารางเมตร
	เห็ดนางฟ้า	100 วัน	100 ตารางเมตร

แผ่นพับคำแนะนำการผลิตเห็ด

ประเภท	ชื่อข้าวโพด	ระยะเวลาการปลูก	พื้นที่ปลูก
ประเภทที่ 1	ข้าวโพดหวาน	100 วัน	100 ตารางเมตร
	ข้าวโพดหวาน	100 วัน	100 ตารางเมตร
	ข้าวโพดหวาน	100 วัน	100 ตารางเมตร
ประเภทที่ 2	ข้าวโพดหวาน	100 วัน	100 ตารางเมตร
	ข้าวโพดหวาน	100 วัน	100 ตารางเมตร
	ข้าวโพดหวาน	100 วัน	100 ตารางเมตร

แผ่นพับคำแนะนำการผลิตข้าวโพดหวาน

๗.๒.๕ การจัดนิทรรศการ

- จัดนิทรรศการในจุดสาธิตกิจกรรมเห็ด/ข้าวโพดหวานในการรับเสด็จสมเด็จพระเทพฯ เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒

ภาพกิจกรรมการจัดนิทรรศการรับเสด็จสมเด็จพระเทพฯ ในวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒

- จัดนิทรรศการในจุดสาธิตกิจกรรมเห็ดสำหรับผู้สนใจมาศึกษาดูงาน

- จัดนิทรรศการในจุดสาธิตกิจกรรมเห็ด/ข้าวโพดหวาน ในช่วงที่สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพฯ เสด็จประทับภายในโครงการฟาร์มตัวอย่าง เมื่อวันที่ ๒๖-๒๗ กันยายน ๒๕๖๒

ภาพกิจกรรมการจัดนิทรรศการ ระหว่างวันที่ ๒๖-๒๗ กันยายน ๒๕๖๒

๗.๓ กิจกรรมผลิตและการขยายพันธุ์ฟิช

๗.๔ กิจกรรมประสานงาน ติดตามและประเมินผล

๘. ผลสำเร็จ / ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

- เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ หรือเกษตรกรที่ปฏิบัติงานในโครงการฯ ได้รับความรู้ด้านการเกษตรและเทคโนโลยีที่เหมาะสม ที่สามารถนำไปปรับใช้ในการประกอบอาชีพ ทำให้มีรายได้และความอยู่ดีกินดี
- เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ หรือเกษตรกรที่ปฏิบัติงานในโครงการฯ มีความรู้และทักษะในการผลิตเห็ด และฟิชไว้

๙. ปัญหา / อุปสรรค

-

